

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی ایران

طرح درس

معرفی درس: اصول اپیدمیولوژی

رشته و مقطع تحصیلی: دانشجویان کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی ترم اول

نیمسال: اول سال تحصیلی ۹۷ - ۹۶

محل برگزاری: دانشکده بهداشت، گروه اپیدمیولوژی

روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ها ساعت ۱۶ - ۱۴

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد جلسات: ۱۶ جلسه

نام مدرس: سرکار خانم دکتر مهشید ناصحی، دانشیار اپیدمیولوژی

نشانی دفتر: گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ایران

Email: mnasehi@yahoo.com

هدف کلی درس:

از دانشجویان انتظار می رود در پایان این دوره، اصول و روش های متداول در بررسی های اپیدمیولوژیکی را

در حوزه سلامت فرا گرفته و بکار ببرند.

اهداف اختصاصی درس:

این اصول و روش ها عبارتند از:

- ۱- تاریخچه و سیر تکامل اپیدمیولوژی، تعریف مولفه ها، حوزه، وسعت و کاربرد علم اپیدمیولوژی
- ۲- شاخص های اندازه گیری ابتلا به بیماریها
- ۳- شاخص های اندازه گیری مرگ و میر بیماریها
- ۴- آزمون های تشخیصی و روش کشف بیماری در جامعه (غربالگری)
- ۵- اپیدمیولوژی توصیفی (شخص، مکان و زمان)
- ۶- اپیدمیولوژی تحلیلی: انواع مطالعات و خصوصیات آنها شامل مقطعی، مورد شاهدی، همگروهی، کارآزمایی های بالینی و اکولوژیک
- ۷- برآورد خطر و تفسیر آن
- ۸- همبستگی، علیت و استنتاج علیتی در اپیدمیولوژی
- ۹- انواع خطاها در اپیدمیولوژی، مخدوش کنندگی و برهمکنش
- ۱۰- کاربرد اپیدمیولوژی در ارزشیابی و سیاستگذاری برنامه های بهداشتی و غربالگری
- ۱۱- مباحث خاص اپیدمیولوژی

وظایف دانشجویان:

- ۱- داشتن آمادگی کافی با مطالعه قبلی مطالب درسی
- ۲- سخنرانی و پرزنت فردی و انجام تکالیف
- ۳- حضور فعال در تمامی جلسات

منابع اصلی درس:

- ۱- کتاب اپیدمیولوژی لئون گوردیس: ترجمه دکتر حسین صباغیان و دکتر کوروش هلاکویی
- ۲- کتاب اصول اپیدمیولوژی مازنر و بان: ترجمه دکتر حسین ملک افضلی و دکتر کیومرث ناصری
- ۳- Epidemiology: An Introduction, by Kenneth J. Rothman, ۲۰۰۲, Oxford Univ Press
- ۴- مقالات آموزشی مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران و مجلات اپیدمیولوژی بین المللی

روش تدریس و وسایل کمک آموزشی:

- سخنرانی، بحث گروهی، اسلاید (PowerPoint)
- بر حسب موضوع کلاس استفاده از روش یادگیری مبتنی بر مسئله (PBL)

نحوه ارزشیابی:

روش	نمره	تاریخ
فعالیت کلاسی و شرکت در بحث	۱	تمامی جلسات
رعایت نظم و انضباط	۱	طول دوره
ارائه سخنرانی دانشجویان طبق برنامه	۸ نمره (هر پرزنت ۴ نمره)	طول دوره
امتحان پایان ترم	۱۰ نمره	با هماهنگی مدرس و اداره آموزش

جدول زمان بندی ارائه برنامه درسی:

جلسه	ساعت	مبحث	ارائه دهنده
اول	۱۴ - ۱۶	آشنایی با یکدیگر، تبیین اهداف و شیوه تدریس واحد درسی، مشخص کردن پرزنت های دانشجویان، تاریخچه، حوزه، وسعت و کاربرد علم اپیدمیولوژی	استاد
دوم	۱۴ - ۱۶	چگونگی انتقال بیماری، مدل های متفاوت بیماریها، تعریف اصطلاحات و مفاهیم اپیدمیولوژی بیماریها	استاد
سوم	۱۴ - ۱۶	شاخص های اندازه گیری ابتلا به بیماریها	دانشجو / با مشارکت استاد
چهارم	۱۴ - ۱۶	شاخص های اندازه گیری میرایی بیماریها	دانشجو / با مشارکت استاد
پنجم	۱۴ - ۱۶	ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان آزمون های تشخیصی و غربالگری و کاربرد منحنی راک	دانشجو / با مشارکت استاد
ششم	۱۴ - ۱۶	اپیدمیولوژی توصیفی (شخص، مکان و زمان)، سیر طبیعی بیماریها	دانشجو / با مشارکت استاد
هفتم	۱۴ - ۱۶	مطالعات مقطعی و اکولوژیک (Cross-sectional and Ecologic)	دانشجو / با مشارکت استاد

دانشجو / با مشارکت استاد	انواع مطالعات مورد شاهدهی (Case-control) و خصوصیات و روش اجرای آنها	۱۴-۱۶	هشتم
دانشجو / با مشارکت استاد	مطالعات همگروهی (Cohort) و خصوصیات و روش اجرای آنها	۱۴-۱۶	نهم
دانشجو / با مشارکت استاد	انواع مطالعات کارآزمایی بالینی، روش اجرا و مباحث خاص آنها	۱۴-۱۶	دهم
دانشجو / با مشارکت استاد	برآورد خطر، انواع شاخص های خطر و تفسیر آنها	۱۴-۱۶	یازدهم
دانشجو / با مشارکت استاد	همبستگی، علیت و استنتاج علیتی در اپیدمیولوژی	۱۴-۱۶	دوازدهم
دانشجو / با مشارکت استاد	انواع خطاها در اپیدمیولوژی، مخدوش کنندگی و برهمکنش	۱۴-۱۶	سیزدهم
دانشجو / با مشارکت استاد	نقش عوامل ژنتیکی و محیطی در تولید بیماریها	۱۴-۱۶	چهاردهم
دانشجو / با مشارکت استاد	کاربرد اپیدمیولوژی در ارزشیابی و سیاستگذاری برنامه های بهداشتی و غربالگری	۱۴-۱۶	پانزدهم
استاد	مباحث خاص اپیدمیولوژی	۱۴-۱۶	شانزدهم

نکته مهم:

از دانشجویان محترم انتظار می رود قبل از شرکت در کلاس، مطالعه داشته و سمینار و سخنرانی خود را با هماهنگی استاد آماده نمایند. سخنرانی و پرزنت دانشجویان نباید صرفاً محدود به مطالب کتاب "اپیدمیولوژی گوردیس" باشد و بهتر است از سایر منابع، کتب و مقالات آموزشی نیز استفاده شود. حرکت همگام با کلاس و آمادگی شما عزیزان موجب لذت بیشتر از کلاس و یادگیری عمیق و کاربردی علم اپیدمیولوژی می گردد.